

לישועתך קויתי

על שולחנו של הגאון המקובל
 איש האלקים הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל נחמני זי"ע
 מחבר הספרים הקדושים זרע שמשון ותולדות שמשון
 פרשת דברים תשי"ז | גיליון מס' 252

מרגליות שמשון

פרשת דברים

סיפור נפלא להמחשת דברי הזרע שמשון

מעשה באדם עשיר, איש נכבד ונשוא פנים, ששלח ידו במסחר והתעלחה האירה לו פנים, הוא צבר הון רב והפך לסוחר מפורסם. לסוחר זה היה בן שנטה ל"ע מדרך הטובה והתחבר לחברים רעים. האבא ניסה להעסיק את הבן במסחר טובה הבן העדיף את חבריו הרעים ובזבז את כספי אביו להבל ולריק. כשהאבא ראה שבנו לא מסוגל לעבוד ולהצליח בעיר זו עקב השפעת הסובבים אותו, הציע לו שיתן לו סכום כסף, כדי שיוכל להתחיל ברגל ימין במדינה אחרת ואולי מזלו יאיר לו פנים במקום אחר.

בימים הראשונים היטיב הבן את דרכו, שלח ידו במסחר פה ושם, אבל לאחר זמן מסויים הוא מצא גם שם חברים רעים והם פיתו אותו לבזבז את כספו על שטויות והבלים.

כשראה הבן שלא נשארה לו אף פרוטה לפרוטה החליט לשלוח מכתב לאביו ובו יתנצל על העבר ויקש ממנו לשלוח שוב סכום כסף כדי לנסות את מזלו. כשקיבל אביו את המכתב, הוא היה בדיוק בלי המשקפיים. האבא היה קצור רואי ומבלי המשקפיים הוא כמעט ולא יכל לראות, ובוודאי שלא לקרוא מכתבים. באותם הימים הכנת משקפיים לא היה עניין של מה בכך, וזה היה יכול לראוך כמה ימים, אם לא יותר מכך.

האבא המתין בקוצר רוח שייכנס מאן דהו לחנות שלו והוא יבקש ממנו להקריא לו את המכתב. לאחר זמן מה נכנס אדם לחנותו, אותו אדם היה כעוס ועצבני מאד באותם רגעים. והתחיל לקרוא את המכתב כבקשת האב, וכך הוא קורא את המכתב בצעקות: שלום אבא, מה שלומך, אני מצטער להודיע לך שכספי הלך לאיבוד... אני מבקש ממך לשלוח לי עוד סכום כסף כדי שאוכל לנסות שוב את מזלי במסחר. וכך האדם עולה טונים ממילה למילה, כששמע האבא את המכתב הצעקני הוא כעס מאד: "בנים גדלתי ורוממתי והם שבעו בי". ואמר לעצמו: לא אתן לבני אפילו פרוטה אחת! האם לא יכל לבקש את הכסף בשקט ובעדינות? כעת לא רק אותו אדם היה כועס אלא גם האבא כעס מאוד על בנו. הכעסן הראשון כבר הספיק לצאת מהחנות והנה נכנס לחנות חבר של האבא, איש נחמד ומאיר פנים, והוא רואה את חברו כועס וזועף. שואל אותו החבר: מדוע פניך רעות? עונה לו האבא: אני כועס על בני! תראה איזה מכתב נורא הוא כתב לי!!! חייך האיש זאמר: אולי תראה לי את המכתב. אני רוצה לקרוא בו. ואז אותו אדם התחיל לקרוא את המכתב בנועם ובסבלנות, בעדינות ובשפה רכה: שלום אבא מה שלומך, הריני מצטער להודיעך שכספי הלך לאיבוד וכי ואבקשך לשלוח לי עוד סכום כסף כדי שאוכל לנסות שוב את מזלי במסחר וכי'.

כששמע האב את הגירסה החדשה, מאוד התרגש והתחיל לבכות, הוא אמר לחבר: בוודאי שאשלח לבני כסף. אם הוא מבקש כל כך יפה - בדרך ארץ ובנעימות, בוודאי שאתן לו כמה שהוא ביקש ואפילו יותר...

סיפור זה עם הרעיון שאותם מילים ממש, יכולים להשמע בשני קולות: בקול נעים וטוב ובקול כעוס ועצבני מוביל אותו לרעיון נפלא של רבינו הזרע שמשון בפרשתנו.

בתחילת הפרשה נאמר (דברים א א): **"אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תפל ולבן והצרת ודי זהב"**.

מסביר רש"י: "אלה הדברים - לפי שהן דברי תוכחות ומנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום הנה, לפיכך סתם את הדברים והזכירם ברמז מפני כבודן של ישראל".

הדיינו, משה רבינו לא אמר לבני ישראל במפורש את חטאיכם, אלא נתן להם קודים ורמזים לאותם חטאים: פארן - זה רמז לחטא המרגלים שהיה במדבר פארן. תפל ולבן - זה רמז לדברים הרעים שאמרו על המן שהוא לבן, חצרות - מחלוקת קרח ועדתו, וכן הלאה.

שואלים המפרשים: האבא שחייך לומר משה רבינו הזכיר את חטא המרגלים רק ברמז, והלוא בהמשך הפרשה, סמוך ונראה, בעוד מספר פסוקים, אנתנו רואים שמה רבינו מזכיר במפורש בשפה ברורה, את חטא המרגלים. וכיצא בזה מוזכר בהמשך ספר דברים עוד כנהה וכנהה מחטאי בני ישראל.

רבינו הזרע שמשון מפליא לענות: במדרש בתחילת הפרשה מובא: "אמר רבי אחא בן רבי חנינא: ראיות היו התוכחות לומר מפי בלעם והברכות מפי משה, אלא אילו הוכיחם בלעם היו ישראל אומרים שונא מוכיחנו ואילו ברכם משה היו אמותה ועולם אומרים אהבן ברכן אמר הקדוש ברוך הוא ויחונן משה שאהבן ויברכן בלעם ששוכן כדי שיתבררו הברכות והתוכחות ביד ישראל".

היינו: עוצמת הברכות היא דווקא כשהיא מגיעה מיד השונא, במחינת "מלאך רע בעל כרחו ענה אמן" לכן לא משה רבינו בירך את בני ישראל, שלא יאמרו הגויים שהאוהב מברך, אלא בלעם הרשע, השונא המובהק של בני ישראל, הוא בירך את בני ישראל. כיצא בזה, תוכחה ראוי לה שאמרו ברגישות ובהבנה, ולזה רק אוהב אמיתי מסוגל. כשאדם אוהב ואהוב מוכיח, קל להתחבר ולתסכים לדברי התוכחה. לכן משה רבינו הוא שהוכיח את בני ישראל.

אומר רבינו הזרע שמשון: כשאדם אוהב מוכיח, גם אם הוא אומר את הדברים במפורש, זה לא פוגע במקבל התוכחה. מבחינתו זה כאילו נאמר לו רק ברמז. הוא אינו מתבייש אפילו אם זה נאמר במפורש, שכן מחמת האהבה ההדדית זה נראה כאילו ברמז. לכן אצל משה רבינו, למרות שהסופו של דבר הוא הזכיר את החטאים במפורש, אבל מבחינת בני ישראל זה כאילו נאמר להם רק ברמז, וזה מה שמרמזת לנו התורה כעת, במה שהיא אומרת שמה רבינו סתם את הדברים והזכיר את החטאים ברמז, להודיענו שאצל משה רבינו מתוך אהבתו לבני ישראל, קל תוכחה שהוא אמר לבני ישראל - אף אם נאמר בפירוש - הייתה מבחינתם כאילו נאמרה ברמז.

(פרשת דברים מאמר א)

בפסוק מובאים תלויות בני ישראל לאחר ששמעו את דברי המרגלים

הלכתא כנחמתנ?

(דברים א' לד): "וַיִּשְׁמַע ה' אֶת קוֹל דְּבָרֶיכֶם וַיִּקְצֶף". נאשלת השאלה: מהו הלשון: "את קול דבריכם", וכי מה היה חסר אילו היה כתוב: "וישמע ה' את דבריכם" - מהו קול? מתרץ רבינו הורע שמשון עם רעיון חשוב:

כשאדם כועס קולו נשמע כעוס, כשאדם רגוע מדבר - קולו נשמע בנעימות. הם שניהם אומרים את אותם דברים, אבל הכעוס אומר זאת בטון עצבני ואילו האדם המיושב והמתן אומר זאת בקול רגוע ונעים.

מסביר רבינו הורע שמשון, שאילו בני ישראל היו אומרים את דבריהם שאינם רוצים להכנס לארץ ישראל בקול עצבני וזועף, לא הייתה בהם אשמה גדולה, שהרי המרגלים הפחידו אותם, ויש מקום ללמד זכות על אדם מיוחד וכועס שהוא אינו יכול לעצור בנפשו ולמשול ברחו שלא לדבר. במקרה כזה הדיבורים הם מבחינה מסויימת נסלחים. האשמה לא גדולה. אבל בני ישראל אמרו את דבריהם בניחותא. בטון מיושב ורגוע, הם לא כעסו ולא השתוללו, ולכן החטא שלהם גדול יותר: כשאדם מיושב ועם כל זאת הוא אומר דברים כה חמורים, בוודאי חטא גדול. לכן מדגיש הפסוק ואומר: וישמע ה' את קול דבריכם. הקב"ה שמע את הטון שבו נאמרו הדברים, טון מיושב ולא כועס, ולכן הקב"ה החמיר בעונשם של המסרבים להכנס לארץ ישראל.

(פרשת דברים מאמר ה')

בקצרה

תשעה באב

מה שהפסוק אומר "אבד נצחי ותוחלתי מה", אין הכוונה שיאבד תקוה מה' יתברך. אלא שכבר אינו יכול לקוות לנס, ויבואר שהפסוק מדבר על שבת, ויוקדם בזה שני דברים. דין א. מי שאין לו צרכי שבת, יעשה שבתו חול ואל יצטרך לבריות. דין ב. עבור הדלקת נרות, היות ומביא שלום, חייב לחזור על הפתחים, כדי שיהיו לו מעות להדלקת הנרות.

זהו מה שאומר הפסוק, וְתִזְנַח מְשֻׁלֹם נַפְשִׁי שְׁאִין שְׁלוֹם הַיּוֹת וְאִין נֵר שַׁבַּת, או גם חס ושלום אבד נצחי ותוחלתי מה' שאין לסמוך רק על ה', אלא חייב לחזור על הפתחים.

(קינות מאמר י')

בחן את עצמך

מה פירוש הפסוק 'דחה דחיתני לנפלי'.

- א. היצר הרע, רוצה שאדם יחטא ויעבור, ואז ייעשה לו כהיתר, וזה הכפילות 'דחה דחיתני'.
- ב. בתחילה בשביל לעשות תשובה, היה צריך לרדת לפתח התחתון של הה"א, והיינו דחה וגו' לנפול.
- ג. שתי התשובות נכונות.

התלבה אפרסת לילות אסור תלבה א.

(קינות [איכה] מאמר יג, מובא בס"ד בגליון 'המפואר')

סיפורי ישועה בחסדי ה' בזכותו של איש האלקים החכם הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל ז"ע

רפואה שלא בדרך הטבע

משה [בדו"ק] קם בבקרו של יום בתחושה לא טובה, כשפנה לשתף את בני ביתו, מראוהו החיזור בראה להם כאיתות לדרוש ברופאים בהקדם. הרופא, לאחר בדיקה קצרה בפנים רציניות, זירז אותם לעלות על מונית ולנסוע מיד לחדר מיון בבית החולים הקרוב ביותר, כששפתיו רוחשות איחולי החלמה, שהוסיפו דאגה על דאגתם.

במיון, למרבה הפלא, מרגע שרק ראו אותם טיפלו בזריזות יתירה בעניינם, הם מוינו די מהר למחלקה פנימית, כשהם מבינים ברגע זה שתקופת אשפוז ארוכה וקשה מצופה להם. הרופאים, שעברו והתחלפו ליד מיטתו, עם בדיקות שונות ומשונות, לא בישרו טוב. לדבריהם, בדרך הטבע אין לדבר הזה כל כך רפואה, ובכל מקרה הם לא יכולים לתת צפי וכוויון. הם ינסו, אך לא יודעים אם לא קצרה ידם מהושיע.

לא עברו ימים מרובים עד שדאגתם הגדולה הפכה לדאגת המשפחה כולה, שלקחו על עצמם קבלות טובות מרובות, לרפואתו של משה במהרה בתושחי", וחילקו ביניהם לימודים שונים לזכותו. מדי פעם, הגיע אי מי עם איוז סגולה ששמע ומצאיע לבצעה.

באחד הימים, פנה אליהם הרב בן טוב מירושלים, ששמע על אשפוזו ומצבו הקשה. הוא שלח אליהם את הספר 'זרע שמשון המפואר', באומרו שספר זה הינו סגולה בדוקה לרפואה, שהעריך רבינו בייך ב'חיי' את הלומדים. אחד מבניו של משה, שהעריך והעריך את הרב בן טוב, אמר שהוא לוקח על עצמו לימוד קבוע בספר לפי סדר פרשיות השבוע.

הפלא התרחש. כן. מול עיניהם הקמות של הרופאים, התרחש מה שהם הגדירו כ'נס רפואי'. ההסברים על זכותו של הצדיק ז"ע, לא כ"כ גרמו להם להבין. אבל בני המשפחה, המאמינים בני מאמינים בה' ובצדיקי אמת, תפסו את עצמם. כשעוד בן המשפחה, ועוד אחד, הצטרפו ללימוד בספר, כאשר הם חשים בזכות שקיבלו בעצם הלימוד הנעלה שמעלה אותם ספחיים מעל הקרקע החומרית. את דבריו הנשגבים של רבינו, את הקדושה שחופפת בין המילים.

בינתיים, כשעניניהם ראוות ודומעות משמחה, משה הלך והבריא. עד שיכלו להעבירו בס"ד לשיקום, אחר תקופת המחלה שהיתה קשה מאוד. הנס המפתיע לא השאיר את בני המשפחה שאננים, הם יכלו להעיד שהרגישו בחוש איך שהנס התרחש בזכות הלימוד הזה בתורת רבינו ז"ע. יודו לה' חסדו ונפלאותיו בקרב בני אדם על החולה שנתרפא.

מבט מעמיק לאופן לימודו של הזרע שמשון

אנו מביאים כאן את קושיתו של רבינו בקינות [איכה] מאמר י, וכל מילה מיותרת.

פסוק, וְתִזְנַח מְשֻׁלֹם נַפְשִׁי נְשִׁיתִי טוֹבָה, וְאִמֵּר אֲבָד נִצְחִי וְתוֹחַלְתִּי מֵה' (איכה ג' י"ה). קְשָׁה, אִיךָ אֶפְשֵׁר שְׂאִיבֵד הַתְּקוּהָ מִנְּקוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

ט' תרמ"ב

להארות משוב וכן לקבלת העלון במייל lk0722027554@gmail.com